

Kichwa cha mradi	Mradiwa Kasigau corridor REDD+Project Phase II Community Ranches
Kitambulisho cha mradi	612
Toleo	2.0
Kitambulisho cha Ripoti	1
Tareheyasuala	01 – Februari – 2023
Eneo la Mradi	Kenya, Kauntiya Taita Taveta, MkoawaPwani
WasaidiziwaMradi	Wildlife Works Carbon LLC Tel: +1-415-332-8081 Fax: +1-415-332-8057 Email: jeremy@wildlifeworks.com
Mtaarishi	Emily Dangremond na Simon C. Bird
BodiyaUthibitisho	AENOR Internacional S.A.U Jina la mawasiliano: Jose Luis Fuentes Perez Barua pepe: jfuentes@aenor.com Simu : (+34) 914 326 000
Uhasibuwa GHG / kipindi cha mradi	01 Januari 2010 – 31 Disemba 2039; 30-mda kamiliwamwaka
Muda uliotumikakutathminirip otihii	01 Januari 2022 – 31 Disemba 2022
Historia yahaliyaCCB	Uthibitishowa CCB: 27 Aprili 2011 Uthibitishowa CCB M1: 25 Mei 2011 Uthibitishowa CCB M2: 5 Decemba 2012 Uthibitishowa CCB M3: 23 Mai 2013 Uthibitishowa CCB M4: 01 Novemba 2016 Uthibitishowa CCB M5: 24 Agosti 2018 Uthibitishowa CCB M6: 12 Juni 2020 Uthibitishowa CCB M7: 31 Disemba 2021 Uthibitishowa CCB M8: 21 Decemba 2022
Vigezo vya juu	Mradiwa Kasigau Corridor REDD+ awamuya mbili umefikia viwango vya juu zaidi vya faida zinazowezekana kutoka kwa mazingira na unaweza kuangazia uhifadhi wa bioanuwai. Manufaa ya nayopatikana na kuzuia mabadiliko tabia nchi. Kuna ushahidi wa kutosha kuonyesha kuwa kuna mabadiliko ya hali ya hewa katika eneo la mradi. Kwa kuwa jamii zinazoishi katika eneo la mradi zimekuwa zikitegemea kilimo. Eneo la mradi ni mojawapo ya maeneo yasiyo na faida zaidi nchini Kenya. Mvua imepungua katika miaka michache iliyopita, ambayo imesababisha kupungua kwa msimu wa mvua kwa wakati. Tatizo linazidishwa na mabadiliko yaliyotokea katika miaka ya hivi karibuni. Kutokana na kukosekana kwa mavuno hayo, kumepelekea wakulima

kuendelea kufungua maeneo ambayo wanatarajia kupata ya kutosha. Ikiwa hatutalinda miti, kutakuwa na ongezeko la uharibifu wa mazingira na hali ya hewa itaendelea kuwa mbaya. Ukosefu wa mavuno husababisha ujangili. Wanyamapori wa kiasili wanaweza kustahimili msimu wa kiangazi, lakini hawatateseka sana kama msimu wa kiangazi. Hii ina maana kwamba wanyama hawa hawako katika hatari ya kuwindwa.

Katika kipindi cha utekelezaji wa mradi unaweza kufikia zifuatazo:

- Kupunguza utegemezi wa mashamba na mifugo kupitia njia mbadala za IGA, kuchochea mazao yanayostahimili ukame, kuboresha ulinzi na usimamizi wa mazao, kuhifadhi maji ya kuvuna, kutoa mafunzo ya athari za moto.
- Kuongeza usaidizi kwa taasisi za kitaasisi na sera za kiutawala ili kusaidia kuandaa mikakati ifaayo, kuongeza rasilimali za kujifunzia, kuunganisha shughuli za maisha na programu za kuongeza kipato, kuhusisha wanawake kwa ujumla katika mchakato wa kufanya maamuzi, na kuongeza ushiriki wa jamii.
- Kusaidia utunzaji wa mazingira yenye uwiano kupitia ulinzi wa mazingira, kuhakikisha ukarabati wa mazingira kwa ajili ya uhamiaji, shughuli za ukarabati na matumizi ya maliasili zisizostahimili ukame.

Faida zinazotokanana kuifadhionuwei.

- KCRPII ina wakazi wa pundamilia wa Grevy (*Equus grevyi*), ambayo iko kwenye Orodha Nyekundu ya IUCN - Iliyo hatarini. Kulingana na utafiti wa hivi karibuni juu ya idadi hii (Githiru 2017), zaidi ya nusu ya idadi ya watu wapatao 35-60 wa aina hii walipatikana ndani ya Taita na ranchi jirani kama Wangala au eneo la mradi wa Awamu ya Pili. Tunaamini idadi hii ya watu ilibaki mara kwa mara katika kipindi hiki cha ufuatiliaji kutokana na mwenendo wa kukutana ambao haujakuwa tofauti sana tangu 2015. Kwa kuwa IUCN bado inakadiriya idadi ya watu ulimwenguni ya pundamilia wa Grevy kuwa watu 1,956 waliokomaa, anuwai hii inajumuisha kati ya 1-2% ya idadi ya watu ulimwenguni.
- KCRPII nieneowanapopatikana mbwamwituwaafrika (*Lycaon pictus*). Mbawahawamewezakunaswanapicha za camera zilizoko Rukinga ambao pia wakohatarinikulingananaorodhaya IUCN Red.
- KCRPII piaimewezakuhifadhia inakadhaaza tai wakiwemo tai wenyeranginyeupemgongoni (*Gyps africanus*) na wale wausowa lappet (*Turgos trachelutus*). Wamokatika hatari kubwayakuisha.
- KCRPII inaidadinzuriya Wanyama walionathamaniyahifadhiyajuunawakokwahatari Kubwayakuishawakiwemo Duma (*Acinonyx jubatus*), Simba (*Panthera leo*) ndegeainayasekretari, tai ainaya Martial natembowa Afrika (*Loxodonta africana*).
- Eneo la mradinimojawapoyakundi la Eastern Arc Mountain Global Hotspot kamainavyofafanuliwanashirika Conservation International. Ndaniya eneo la mradipamojananjeyamradikunaainanyenginezo za wanyama kamavile: Taita Apali (*Apalis fuscigularis*), na Taita Thrush (*Turdus helleri*).
- Katikakipindi cha ufatajiwamradikazi za msingizilizofanyikanikuhakikishatumezuia uharibifu wamisituka eneo la mradi.

Hiimewezakuboreshabionuaijinsiilivyokuwanajinsiinavyotakiwakuwa. Eneola mradi pia linaumuhimukwani nieneolililokonabionuaiyakilaainana pia nibaadhiyamaeneoyanayoshikanishasehemuambazonimuhimukwamaswalayautu nziwamazingira. Mwisho, eneo la mradinieneoambayowanyamawaporihutumiakutokaeneolimojakwenda lingine nahiiimepunguzamkwaruzanokatiyawanyamaporinabinandamu.

- Baadhiyakazi za msingizilizofanywanikuhakikishakuwatukonamabwawa za maji za kutoshana pia kuhakikishazipokatikahaliiliyo bora. Hizibwawazimewezakuwekamajiambayohutumiwanawanyamaporikwanieneo la mradinibaadhiyamaeneoambayoyakokwenyekiangazi.

1.1 Faida za kipekee za mradi

Matokeo	Yaliyotimizwamdaawaufuatiliaji	Sehemuyaku mbukumbku	Yaliyo timizwawakatiwamradiunaendelea.
1) Mpango wa elimu ya Afya	Elimu ya afya kupitia mpango wetu wa mtoto wa/mvulana unaolenga wasichana (na wavulana) kutoka familia zilizo katika mazingira magumu: Kufanya mafunzo kwa makundi ya shule kwa wasichana na wavulana 1,546 juu ya afya ya ngono, usafi wa mazingira na dawa za kulevya: mikutano 9 ilifanyika.	2.1.1	Mafunzo kwa shule na ya kambi za nje kuhusu afya ya kijinsia na usafi wa mazingira ulifanyika kwa wanafunzi wa kike na wa kiume. Kwa ujumla shule 40 zilifanyiwa mkutano au mafunzo kwa kambi kuanzia mwaka wa 2015, na zote zikihudhuriwa na watu 20-150 na jumla ya wanafunzi 3,266.
2) Hadithi	Ilianza warsha ya ngozi huko Buguta, ikitoa ujuzi na zana za kuongeza thamani ya ngozi kwenye vikapu ambavyo sasa vinaweza kutolewa kwa wateja wa jumla. Msaada wa masoko na mauzo uliendelea kwa vikundi vilivyopo. Pesa taslim Kshs.14,105,777 (\$USD 113,756) zilipewana kwa hivi vikundi.	2.1.1	Huu mradi umezidi kukua na kupanuka hadi kupata soko na mauzo ya bidhaa zao zinawapa matokeo mazuri yanayoweza kujimudu kupitia kushona hivi vikapu vya muundo wa kale. kwa sasa inatoa usaidizi wa masoko na mauzo kwa vikundi 55 vya ufundi. Hii inajumuisha zaidi ya wanawake 1,548. Jumla ya zaidiya \$USD 654971 zimepewana kwa hivi vikundi vya kina mama kuanzia mwaka 2015-2022.
3) Utalii wa eco.	Watumishi 4 wameajiriwa kwa ajili ya usimamizi wa Kambi ya Kivuli iliyoko Rukinga Sanctuary. Jumla ya wageni 560 waliwekwa	2.1.1	Kambi ya Kivuli inaendelea kufanya kazi kikamilifu na inakaribisha wageni mchanganyiko wa kigeni na

	nafasi katika Kambi ya Kivuli mnamo 2022, wakitumia jumla ya usiku 716 na usiku 2,994 wa kulala.		wa ndani wakiwemo watalii na wageni wa elimu.
4) Uzalishaji wa makaa zingira	Wafanyikazi tisa wa kudumu wakisindika makaa kwa mikono 1,000- 1,500 0.5kg kwa wiki. Tanuri zilizoboreshwa sasa zimenunuliwa, kutengenezwa na kujaribiwa kwenye tovuti, huku mashine ya kusagia, mixer na briquette imenunuliwa na inatengenezwa na kujaribiwa kwenye tovuti kabla ya kusambaza kwa uzalishaji kamili	2.1.1	Ilianza na kujaribu uzalishaji endelevu wa mkaa kwa kutumia matawi ya ukubwa wa vidole. Wafanyakazi tisa wa kudumu wanasindika briketi 1,000-1,500 za 0.5kg/wiki. Mfumo wa ufuatiliaji wa muda mrefu wa mpango wa mavuno wa mzunguko ulioanzishwa, na ufadhili wa R&D kutoka kwa Hazina ya Kitaifa ya Utafiti (Kenya) umesaidia kununua tanuu zilizoboreshwa, mashine za kusagia, mashine za kuchanganya na briquette kwa ajili ya kuboresha uzalishaji. Utengenezaji na upimaji wa tovuti unakaribia kukamilika kabla ya kuhamia kwenye uzalishaji kamili wa kibiashara.

1.2 Vigezovinavyotumikakupimafaida za mradi

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
Upun guzin auond	Makadirioyahewakaaailiyotokatikaeneo la mradiukilinganishakamamradihaungekuwep o.	0		0

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
	Makadirioyahewakaailiyotokakatikaeneo la mradiukilinganishakamamradihauungekuwepo.	1,642,971 tCO ₂ e	3.2.4.5	18,163,638 tCO ₂ e
Ukubwawamsitu.	Kwa miradi ya REDD: Idadi ya hekta zilizopungua kupoteza misitu katika eneo la mradi uliopimwa dhidi ya mazingira yasiyo ya mradi	Takwimu hazipatikani – muundo wa mradi hauwezi kutoahesabu ya hektari		Takwimuhazipatikani – muundowamradihau wezikutoahesabuya hektari.
	Kwa miradiya ARR. Idadi ya hekta zilizoongezeka katika eneo la mradi uliopimwa dhidi ya mazingira yasiyo ya mradi	Haijatumika		Haijatumika
Uboreshowausimami ziwaardhi	Idadi yahekta za ardhiamisituiliyopombayomifumoya IFM4 imetokeakamamotokeoyashughli za mradihuoikilinganishwatenahaliisiyoyamradi.	Haijatumika		Haijatumika
	Idadiyahekta za ardhiiisiyoyamisituambayousimamiziwaardhiu meboreshwaimefanyikakamamotokeoyamradiiikilinganishwatenanahaliisiyoyamradi.	Haijatumika		Haijatumika
Mafunzo	Idadiyananajamiiwalioongezaujuzibaadayam afunzokamasehemuyamradi	Mnamo 2022, wanajamii 698 wa eneo hilo (wanaojumuisha vikundi vya wanawake, vijana na shule) walitembelea Greenhouse.	2.1.1	Jumla ya wanajamii 2,486 katika vikundi 145 vya jamii wametembelea chafu ya kikaboni juu ya ushiriki wa mafunzo na uhamasishaji tangu 2015.
	Idadiyananajamiiwakikewaliongezaujuzibaa dayamafunzokamasehemuyamradi	Mnamo mwaka 2022, kundi la wanawake (Bungule) vilisaidiwa na ufuatiliaji kutoka kitengo cha nyumba kitalu cha Wildlife Works na idara za miradi na jamii,haswa juu ya upandaji na utunzaji wa mboga na miche ,lakini pia kuelimishwa zaidi kuhusuushirikiano kwa	2.1.1	Vikundi tisa (Bungule) bado wanapata msada.msaada mkubwa ulikuwa kuanzisha shughuli zao zakilimo biasharahaswa nyumba kitaluya mboga na bustani ya nje(kama 40*40m)inayotumia unyunyizaji maji wa

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
		kikundi,mienendo na usimamizi wa fedha.		matone na kitengo cha misitu (kitalu)katika maeneo yao.
uajiri	Idadiyawatuwalioajiriwailikuendelezamradi	Kulikuwa na wafanyikazi 354 mwishoni mwa kipindi hiki cha ufuatiliaji (Des 2022), ambao takriban 28% walikuwa wanawake, na 99% ni Wakenya, na takriban 85% wakiwa wa ndani (yaani, kutoka Ukanda wa Mradi na au Kaunti ya Taita Taveta).	2.1.1, 4.3	miaka mitatu iliyopita, wafanyikazi karibia mia tatu 292 wa KCRPII wakiwemo karibia asilimia tisini wakaazi wa eneo na ailimia thelathini wakiwemo wanawake
	Idadiyanawakewalioajiriwailikuendelezamradi	93 (28%)	2.1.1	mda mrefu wastani kati ya asilimia 25 na 30 ya nguvu kazi.
Hali za maisha.	Idadiyawatuambao Maisha yaoyaliborekakutokananamradi, nakuongezekahaliyamapatoyao.	Kando na idadi iliyoelezwa chini ya manufaa tofauti hapa chini (k.m., maji, afya, ajira, bursari), tafiti zetu za kila mwaka za kaya zimeripoti karibu 50% ya wahojiwa wetu 185 walikuwa na matokeo chanya katika kaya zao kutoka Awamu ya KCRPII. Wengi walitaja faida mbalimbali zinazohusiana na maisha ni msaada unaohusiana na elimu, ajira, miche ya miti na maji.	2.1.1.	Takriban 50% ya kaya zilizochaguliwa kwa nasibu zinautazama mradi wa MKUHUMI+ kwa njia chanya, kutokana na kupokea baadhi ya manufaa kutoka kwa KCRPII, hasa buraza za elimu, lakini pia ajira, upandaji miti na utoaji wa maji na huduma nyingine za kijamii.
	Idadiyanawakeambao Maisha yaoyaliborekakutokananamradikwakuongeze kakwahaliyaoyamapato	Mbali na juhudi zinazolengwa na wanawake (kwa.,	2.1.1.	Mbali na juhudi zinazolengwa na wanawake (kwa

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
		vikundi vitatu vya wanawake vilivyo na greenhouses kwa ajili ya kilimo biashara na vikundi 10 (wanawake 226) vinavyofanya kazi na Hadithi), karibu nusu ya watu ambao wangepaidika kutokana na uboreshaji wa maisha katika ngazi ya kaya ni wanawake. .		vikundi vinne vya wanawake vilivyo na greenhouses kwa ajili ya kilimo biashara na vikundi 10 (wanawake 226) vinavyofanya kazi na Hadithi), karibu nusu ya watu ambao wangepaidika kutokana na uboreshaji wa maisha katika ngazi ya kaya ni wanawake. .
Afya	Idadiyawatuambaohudumazao za afyazimeboreshwakamamotokeoyamradiikili nganishwatenanakhaliisiyoyamradi	Mbali na kuboreshwa kwa huduma katika vituo vya afya vya humu nchini vilivyokarabatiwa kupitia WWCT, Maabara ya Uchunguzi wa Voi katika Hospitali ya Wilaya ya Moi, kulingana na makadirio ya miaka 3 iliyopita, ilipima ≈ wagonjwa 3,000 waliofanyiwa vipimo ≈ 8,000 mnamo 2022.	2.1.1.	Maabara ya Voi: idadi imeongezeka sana kutokana na viwango vya rufaa kwa kaunti yote na pia kaunti jirani kwa kuwahudumia wagonjwa 75 kwa mwezi tangu ianze machi 2014 hadi zaidi wagonjwa 1,000 kwa mwezi hivi sasa, kila mgonjwa akifanyiwa vipimokila mmoja akifanya kati ya vipimo 1-8 kulingana na utaratibu.
	Idadiyanawakeambaohudumazao za afyazimeboreshwakamamotokeoyamradiikili nganishwanahaliisiyamradi.	kulingana na takwimu za kaunti karibu 50%ya wale wanaotafuta huduma katika maabara ya voi ni wanawake, na karibu nusu ya washiriki wa mpangowaelimu ya	2.1.1.	Kulingana na takwimu za kaunti, asilimia 50 ya wanaotafuta huduma za mahabara watakua wanawake, na nusu ya wanafunzi niwasichana.

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
		afya ni wasichana. Wasichana 685 kutoka shule mbalimbali za Awamu ya 1 walipatiwa taulo zinazoweza kutumika tena.		
Elimu	Idadiyawatuambaowamewezakupataelimu bora imeongezekaikilinganishwanahaliisiyoyamradi	<ul style="list-style-type: none"> idadi ya wanafunzi: 4,441 Kiasi cha pesa taslimu Kshs 29,845,200 Ujenzi wa darasa: 33 shule Miundombinu mingine (ujenzi wa jiko la kisasa, vyoo na usambazaji wa madawati na viti): shule 9 	2.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> Walionufaika kwa mradi elimu: 26,688 jumla ya fedha zilizotumika kwa ajili ya masomo na miradi: KES 142,147,608 Miradi 98 ya shule inayohusisha ujenzi na ukarabati wa madarasa, usambazaji wa samani za shule, uvunaji na kuhifadhi maji ilifanyika.
	Idadiyanawakeambaowamewezakupataelimu bora imeongezekaikilinganishwanahaliisiyoyamradi	Zaidi ya nusu ya wanafunzi waliofadhiwa kwa maswala ya Elimu ni watoto wa kike.	2.1.1.	Zaidi ya asilimia 51 ya wanafunzi waliofadhiwa ni watoto wa kike tangu mradi uanze.
Maji	Idadiyawatuwaliowezakupatamajisafikamasehemuyamradiikilinganishwanahaliisiyoyamradi.	Miradi 7 ya maji inayohusisha ufungaji wa gutters, usambazaji wa matanki ya maji na ufungaji wa mabomba ya maji inayonufaisha zaidi ya wanajamii 19,414 katika vijiji na shule mbalimbali.	2.1.1.	Tangu mwaka 2012, miradi 58 inayohusiana na maji imetekelezwa katika KCRPII pamoja na bomba, mizinga ya kuhifadhia, miamba ya miamba, mabirika na sufuria za kuvuna katika maeneo yote

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
				ya mradi katika maeneo ya jamii na shule, inayokadiriwa kufikia jumla ya wanajamii wapatao 91,432.
	Idadiyanawakewalioweza kupatamajisafik amasehemuyamradi ikilinganishwanahaliisiyo yamradi	Kulingana na takwimu za Kaunti, karibu 50% ya watumiaji wa maji kwenye jamii na shule zinaweza kuwa wanawake na wasichana.	2.1.1.	Kulingana na takwimu za Kaunti, karibu 50% ya watumiaji wa maji kwenye jamii na shule zinaweza kuwa wanawake na wasichana.
Maisha	Idadiyanajamiiambaomaishayaoyamebor eshwakamatukio la mradi	Mbali na maisha, afya, elimu na ustawi unaohusiana na maji hapo juu, pia kuna taasisi tatu za jamii (Kamati ya Carbon ya eneo, Kamati za Bajeti na Asasi za Jamii) ambazo zimeundwa au kuimarishwa kupitia KCRPI. Kupitia kamati hizi, jamii zina hali ya kujitolea. Wanachama wapya 36 wa LCCs walichaguliwa mwaka 2022 wakiwakilisha zaidi ya vijiji 77 vinavyozunguka Eneo la Mradi wa Awamu ya 1.	2.1.1, 4.3	Mbali na maisha, afya, elimu na ustawi unaohusiana na maji hapo juu, pia kuna vyombo vitatu vya jamii (LCC, Kamati za Bajeti na mashirika ya Jamii) ambayo yameundwa au kuimarishwa kupitia KCRPII. Kupitia kamati hizi, jamii zina hali ya kujitolea.
	Idadiyanawakeambaomaisha yaoyameboreshwakamatukio la mradi.	Angalau 33% ya wajumbe wa kamati ni wanawake.	2.1.1.	Angalau 33% ya wajumbe wa kamati ni wanawake.
Uhifadhiwab ionuwai	Mabadilikokatikaidadiyahektakwakiasikikubw aimeboreshamradikuezakuhifadhi bio-nuwai ikilinganishwanatukiokablayamradi	169,741.38	5	169,741.38

Vikundi	vipimo	Yaliyoafikiwa Katikakipindi cha ukaguzi	Sehemu Ya.kumbukumbu ukaguzi.	Yatakayoafikiwakati kakipindi cha mradi.
	Idadiyakimataifailiyohatarini au spishiwaliohatariniwamenufaikakwakupungu akwavitishovyakuangamizwakamashughli za mradiikilinganishwanatukiokablayamradi	Punda milia wa grevi walionekanamara kwa mara katika za KCRPII mradi. Kulikuwa na spishi kadhaa za HCV (CR na EN) ikiwa ni pamoja na Mbwa Mwitu wa Kiafrika, tembo wa Kiafrika, Katibu wa ndege, Bateleur, na tai wa Martial katika Sanctuary pia.	5.1.2.	3 Spishi zilizo Hatarini Kutoweka au Zilizo Hatarini Kutoweka: Pundamilia aina ya Grevy, tembo wa Afrika, mbwa mwitu wa Kiafrika, Secretarybird, Bateleur, Martial eagle Weupe-backed White-headed na Tapeti-faced wote walikuwa na mionekano; na wengi pia walikuwa wamethibitisha kuzaliana katika eneo la mradi.

1.3 Maelezoyamradi

Mradi wa **Kasigau Corridor REDD+ Phase II – The Community Ranches** inakadiriwaku punguzahe wakaa zaidiyatani milioni 40 za CO₂e ambazozinge kuazimeenda kwa angakutokananau haribifuwami situ kwa miaka thelathini ya mradi. Mradi wa Kasigau Corridor REDD+ Phase II – the Community Ranches unapatikana kusini mashariki mwa Kenya, katika Kauntiya Taita-Taveta, Mkoawa Pwani. Ni takribani kilomita mia na hamsini (150) kaskazini magharibi mwamjiwa Mombasa. Eneo la mradi linahusishaardhi yote ijulikanayo kama Taita Ranch, Mgeno Ranch, Maungu Ranch, Kasigau Ranch, Wangala Ranch, Kambanga Ranch, Dawida Ranch, Washumbu Ranch, Amaka Ranch, Sagalla Ranch, Ndara Ranch, Choke Ranch, Kutima Ranch, na Marungu Hills conservancy area, najumlayahektari 169,741.38 (ekari 419,440). Mradiulianza 1-Januari 2010 nautakamilikatarehe 31-Desemba 2039. Hii ni ukaguzi wa kipindi cha tisa wa VCS (mda wa utekelezaji wa mradi) na ukaguzi wa tisa wa CCB iliyoanza tarehe 1-1-2022 na kukamilika 31-12-2022. Hii nyaraka inajumisha ripoti ya ukaguzi na utelezaji wa miradi. Toleo la 1 – Februari – 2023.

Mradi wa Kasigau Corridor REDD+ una lengo la kutoamisaada yakifedha kutokanana soko la hewakaa (carbon) ulimwenguni kwa kufanya yafuatayo:

- Kupunguza kiwango cha hewachafukwakadritani 40,000,000 kwa mudawamiaka thelathini (30) ambaondo muda wa mradi, kwa kusaidia kuzuia haribifuzaidi wa misitu kwa maeneoya mradi naya leyanapa kananaeneo la mradi.

- Kuongeza thamani yakifedha kwa miradi iliyokuai kihifadhimituha poa wali, kuachau katajiwa misitu kwa eneo la mradi nakuletamaendeleo endelevukati kajamii zilizomaeneoyamradiilituendeleekuhifadhimitunaviumbivilivyokohatabaadayamudawamradi.
- Kuhifadhispeshi za wanyamaporiwanaotambulikakuwakatikahatariyakuishakamavile tembowa Afrika (*Loxodontaafricana*), Duma (*Acinonyx jubatus*), pundamilia (*Equus grevyi*), mbwamwituwa Afrika (*Lycaon pictus*), Simba (*Panther leo*) naainazingine hamsini (50) za mamaliawakubwawanaolidwana askari porikutoka Wildlife Works.
- Kuhifadhihactarielfu 169,741.38 yamisituinayopatikakatika mradi wa Kasigau corridor nakuwezakulindabionwaipamojanakuletamiradiendelevukwajamiiinayopakananasehemuzetu za mradi iliwawezekuonamanufaa za kuhifadhi misitu.
- Kuwekezamapatoyanayotokananamradiwa carbon nakuwe za kuleta miradi endelevukati kaja miili wa weze kupunguzau kataji wa miti.
- Kusaidijamii kuhifadhimitunawa nyama
- Porupitia Elimu itakayowawezeshakutafutanjiambadalakama vile kilimoendelevu.
- Kupanuamradiwetuwakilimoendelevunakuanzishamaeneoyautunziwamichekujamiiilituwenanjiambadala za kilimonakunikuongezekailikuondoahajayawananchikuanzakuvamiamisitujirani.
- Kutambua, kuelimishanakuanzishaupanziwamitikakamaeneoyajamiiilituwenamahali amiiwanawezakupatakuni, hiiitapunguzajamii kuvamianakuharibumisitu.
- Kutekeleza Elimu kwajamii kupitiavikundivyaakina mama, shulenzinginezokama vile Marungu Hills Conservancy Association.
- Kuongezekakwabionuwai, utafitinakujengasoko la miradi yakitali inayopatikana katika Kasigau Corridor.
- Kupanuubunifuwamradiwetuwamakaazingirailikupatanjiambadalayakuni nayalemakaamengineyanayotokakic hakaniilikukidhimahitajiyamatumiziyakawikatikajamii inayopatikana katika mradi Kasigau Corridor REDD+.

Mradi wa Kasigau Corridor REDD+ Project awamuya pili umeafikiaviwangovyajuu kwa utoajifaida unaotokananautunzi wa mazingirana pia kuweza kuanga ziauhifadhi wabionuwai.

Manufaa yanayo patikana kuzuia mabadiliko ya tabia nchi

Kuna ushahidi wakutosha unaonyeshakuwakunamabadilikoyatabianchikatikamaeneoyamradi.

Tangujadijamii zinazoishikwa eneo la mradi wamekuwawakitegemeasanakilimo. Eneo la mradinibaadhimojawapoyamaeneo ambayohayanarotubayakufanyakilimonchini Kenya.

Mvuaimepunguakwamiakakadhaa iliyopita, hiiimesababishakudorakwaupanzikatikamdaunaostahili.

Shidahiiitaongezekakutokananamabadilikoyahaliya angakwamiakakadhajayo.

Matokeoyaukosefuwamavunoyamesababishawakulimakuendelevukufunguamaeneoyamisitukwamatarajioyakupatamvu ayakutosha. Tunashirika uwengezekowauharibifuwamisitukamahali za hewazitazidikudorora.

Ukosefuwamavunounasababishauwindajiharamu. Idadi yawanyamaporiasiliwanawezakujikimu wakati wakame, lakini pia hutaabikaiwapokunamvuachachenajotojingi. Hiiinamaanishakwambawanyamahawakokatikahatariyakuwindwa.

Faida zinazotokana na kuifadhi bionuwai

- Eneo la mradi ina ainayapundamiliawagreviambaowakohatarinikwenyeorodhaya IUCN Red. Eneo la Mradi inawezakuwanaasilimia 1-2% yaidadiyapunda milia waainayagreviambaowanakisikuwa 1,956 katikamwakawa 2015.
- Eneo la mradi nieneowanopatikana mbwamwituwaafrika (*Lycaon pictus*). Mbawahawamewezakunaswapicha za camerazilizoko eneo la mradi ambao pia wakohatarinikulinganana orodhaya IUCN Red.
- Duma nasimba ambao pia wakokatika orodha za wanyama ambao wakokatikahatariyakuishakulinganana IUCN Red wapokatikamaeneoya eneo la mradi. Inakisiiwaidadiyaokuwa Zaidi ya 30 katika eneo la mradi.

- Eneo la mradinimojawapoyakundi la Eastern Arc Mountain Global Hotspot kamainavyofafanuliwanashirika conservation International. Ndaniyaeneo la mradi pamojananjeyamradikunaainanyengine za wanyamakama vile:
  - Taita Apalis
  - Taita Thrush

Kutokana na ukagizu M9 uliofanyika hivi karibuni muda wa Januari moja 2022 hadi Desemba 31 2022 kupitia kuendeleza kulinda maeneo ya mradi. Mradi umekuweko na uwezo wa kupunguza hewa chafu kwa 1,642,971 CO₂e t CO₂e kwa jumla ya 18,163,638 tCO₂e jumla ya hewa chafu upungufu tangu siku mradi ulipoanzishwa.

Eneo la mradinimakaoyawanyamazaidi ya aina 50 yamamaliwakubwa, ainazaidi ya 20 yapopo), ndege (zaidi ya speshi 300), pundamili wa ainayagrevy (Equus grevyi), Duma (Acinonyx jubatus), Simba (Panthera leo) nazaidi ya tembo 500 wa Afrika (Loxodonta africana) zilizo orodheshwa kuwahatarika kwenye orodhaya IUCN Red. Mradi umeendelea kulinda na kuimarisha bioanuwai hii kupitia doria za kupambana na ujangili zinazofanywa na Askari wa Jeshi la Wanyamapori na programu maalum za kupunguza migogoro kati ya binadamu na wanyamapori. Katika kipindi hiki cha ufuatiliaji Askari wa Hifadhi ya Wanyamapori walifanyika kwa nguvu ya watu wapatao 130, karibu 10% yao wakiwa ni wanawake. Takwimu katika kipindi hiki cha ufuatiliaji zimeonyesha kupungua kwa ujangili na kwa ujumla matukio katika Eneo la Mradi, hivyo kuashiria kuwa doria, hasa kuongezeka kwa doria za anga, ina athari kubwa.

Tangumwanzo, mradi umetoa faida kubwa katika jamii. Hii ni pamojanakuwa ajiri wafanyikazikwenye kiwanda cha ushonajinguo, maaskari wa Wildlife Works nakazizingine zotofauti. Mradi huu pia umetoamsaadakwawanafunzikwakuwalipiakaroyashulenapia kutoafedhakwa ajili ya ujenzi washule zilizokwenye eneo la mradi. Pia mradi umeanzishamipangokadhaakwa ajili ya ukuzajinausambazaji wamiti yamatundana ainayamiti asilikwa ajili ya kukuzami situyaeneo hilo. Mradi umeongezamipangokadhaakwa ajili ya usambazaji jirana kupunguzashinikizo juu ya rasimili za eneo la mradi, kama vile kiwanda cha sabuni na kiwanda cha makaazingira. Kutokana na ukaguzi wa hivii punde M9 mda wa Januari 1 2022 hadi Desemba 31 2022. Mradi umefanikisha faida zinazonekana kwa jamii. Hii ni pamojanakutoa ajiri ya kudumukwawatu zaidi ya 354 nawenginewazi akilasiku. Mradi umefanikisha Elimu bora kwa jamii, ikiwepo ufadhili wa masomo shuleni kwa zaidi ya 4,441 kwa wana funzi wa msingi, secondary na chuo ki kuu. Jumla ya shilingi 29,845,200 katika kipindi cha ukaguzi. jumla ya pesa zilizotumika wakati wa kipindi hiki cha ufuatiliaji kwenye miradi ya jamii pekee zilikuwa Kshs 132,333,064 (takriban \$USD 1,065,055) chini ya wwct, miradi 48 ilianzishwa (ikiendelea au kukamilika) na kamati za kaboni za eneo (lcc) wakati wa kipindi cha kuripoti (mwaka 2022). Shughuli kuu zilijumuisha miundomisingi ya shule au vifaa, miradi ya ujenzi au ukarabati, maji, afya na miradi mingine ya miundo misingi. Shirika la Wildlife Works limesaidi akutafuti vikundi vya wanawakenavyawanaoishinaule mavusokokwabidha awanazozitengeneza/kuunda. Katika kipindi cha ufuatiliaji, walipokea zaidi ya KES milioni 14 katika mauzo.